Η ΖΩΗ ΜΙΑΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΔΟΣ

Τ' ΑΠΟΜΝΗΜΟΝΕΥΜΑΤΑ ΤΗΣ ΣΑΡΑΣ ΜΠΕΡΝΑΡ

ΚΔ'.

ΕΛΕΙΩΝΟΥΜΕ σήμερα τὰ τόσο ἐνδιαφέροντα «Ἀπομνημονεύματα» τῆς μεγάλης Γαλλίδος καλλιτέχνιδος Σάρας Μπερνάρ, μὲ τὴν ἀφήγησι τοῦ ἐπεισοδίου ποὺ συνετέλεσε ὥστε νὰ ἐγκαταλείψη τὴ «Γαλλικὴ Κωμωδία».

«Τὸ τί ἐπακολούθησε — συνεχίζει ἡ ἔνδοξος ἠθοποιὸς — μετὰ τὸ χαστούκισμα τῆς ἑταίρου τῆς «Κωμωδίας» κ. Ναταλίας ἀπὸ τὴν ὑπαφαινομένη, εἶνε ἀπερίγραπτο.

Θόρυβος, φασαρία, ὀχλοβοή. Ἄλλοι ἐπεδοκίμαζαν τὴ στάσι μου κι' ἄλλοι, οἱ λιγώτεροι, τὴν ἀποδοκίμαζαν. Πολλοὶ γελοῦσαν εἰς βάρος τῆς χοντρο-Ναταλίας, καὶ ὅσες ἀπὸ τὶς ἠθοποιοὺς ἦσαν μητέρες, ἦσαν ἔξω φρενῶν ἐναντίον της γιὰ τὴ βάναυση συμπεριφορά της ἀτέναντι τῆς ἀδελφούλας μου.

Δύο ὅμιλοι εἶχαν σχηματισθεῖ: Ὁ ἕνας γύρω ἀπὸ τὴ χοντρο-Ναταλία κ' ὁ ἄλλος γύρω ἀπὸ τὴν ἀδελφή μου Ρετζίνα. Καὶ ἦταν πολὺ παράδοξη ἡ σύνθεσις τοῦ καθενὸς ἀπ' τοὺς ὁμίλους αὐτούς. Γύρω ἀπ' τὴ Ναταλία, ἄντρες καὶ γυναῖκες, ἐπίσημοι, ψυχροί, ὄρθιοι, τῆς ἔκαναν ἀέρα, ἄλλοι μὲ μαντήλια κ' ἄλλοι μὲ βεντάγιες. Ἕνας ἑταῖρος νέος, μὰ αὐστηρὸς στὸ ὕφος, τὶς ἔρριχνε μερικὲς σταγόνες νερό. Τότε ἡ Ναταλία συνῆλθε ἔξαφνα καὶ φέροντας τὰ χέρια της στὸ πρόσωπό της, εἶπε μὲ φωνὴ βαθειά:

— Μὰ αὐτὸ ποὺ κάνετε εἶνε ἠλίθιο... Θὰ μοῦ βγάλετε ὅλο μου τὸ μακιγιάζ...

Γύρω ἀπ' τὴ Ρετζίνα, νεαρὲς γυναῖκες γονατισμένες τὶς ἔπλεναν τὸ ματωμένο πρόσωπό της. Σὲ μιὰ στιγμή, ἡ μικροῦλα γύρισε πρὸς ἐμένα καὶ μοῦ εἶπε:

— Δὲν τὸ ἔκανα ἐπίτηδες, μεγάλη ἀδελφή, σοῦ τ' ὁρκίζομαι... Αὐτὴ ἡ χοντρο-γελάδα κλώτσησε χωρὶς ἀφορμή!... Ἡ γουρούνα!...

Ἡ Ρετζίνα ἔλεγε τὰ λόγια αὐτὰ κ' ἄλλα χειρότερα ἀκόμα, γιατὶ τὸ ξανθὸ αὐτὸ Σεραφείμ, ποὺ θὰ προκαλοῦσε τὴ ζήλεια τῶν ἀγγέλων, αὐτὴ ἡ ἰδανικὴ καὶ ποιητικὴ ὀμορφιά, βωμολοχοῦσε σὰν ἀμαξᾶς, καὶ τίποτε δὲν μποροῦσε νὰ τὴ διορθώση.

Ὅλοι ὅσοι ἦσαν συγκεντρωμένοι γύρω της, γέλασαν μὲ τὰ λόγια της αὐτά, ἐνῶ οἱ ἄλλοι συγκεντρωμένοι γύρω ἀπ' τὴ Ναταλία ὤμωσαν τοὺς ὤμους των.

Τότε ὁ Μπρεσσάν, ὁ πιὸ γοητευτικός, ὁ πιὸ ἀγαπητὸς ἀπ' τοὺς ἠθοποιοὺς τῆς «Κωμωδίας», ἦρθε πρὸς ἐμένα καὶ μοῦ εἶπε:

— Πρέπει νὰ κανονίσουμε αὐτὴ τὴν ὑπόθεσι, ἀγαπητὴ δεσποινίς, γιατὶ τὰ κοντὰ χέρια τῆς Ναταλίας εἶνε πολὺ μακρυά... Μεταξύ μας σᾶς λέω, ὅτι φερθήκατε πολὺ ζωηρή, μὰ μοῦ ἄρεσε αὐτὸ ποὺ κάνατε...

Ἐντωμεταξὺ τὸ κοινὸν ἀνυπομονοῦσε στὴν αἴθουσα. Τὸ ἐπεισόδιο αὐτὸ εἶχε προκαλέσει καθυστέρησι εἴκοσι λεπτῶν. Ἔπρεπε λοιπὸν νὰ παρουσιαστοῦμε στὴ σκηνή... Πρὶν ξεκινήσουμε, ἡ ἠθοποιὸς Μαρία Ρογιὲ μὲ φίλησε καὶ μοῦ εἶπε:

— Καλὰ τὰ κατάφερες, μικρὴ συντρόφισσα!

Ἔπαισης ἡ Ρόζα Μπαρέττα μ' ἔσφιξε στὴν ἀγκαλιά της, λέγοντάς μου:

— Ὦ! πῶς ἐτόλμησες;... Νὰ χτυπήσης μιὰ ἑταῖρο!...

Ὅσο γιὰ μένα, δὲν εἶχα καθόλου συνείδησι τοῦ τί εἶχα κάνει, μὰ τὸ ἔνστικτό μου μὲ προειδοποιοῦσε ὅτι θὰ τὸ πλήρωνα ἀκριβά.

Τὴν ἄλλη μέρα πράγματι ἔλαβα μιὰ ἐπιστολὴ ἀπὸ τὸν Γραμματέα τῆς «Κωμωδίας», μὲ τὴν ὁποία μὲ παρακαλοῦσε νὰ περάσω στὴ μιὰ τὸ μεσημέρι ἀπ' τὸ γραφεῖο τοῦ Διευθυντοῦ, γιὰ μιὰ ὑπόθεσι ποὺ μὲ ἀφοροῦσε προσωπικῶς.

Εἶχα κλάψει ὅλη τὴ νύχτα, περισσότερο ἀπὸ νεῦρα παρὰ ἀπὸ τύψεις. Ἐκεῖνο ὅμως ποὺ μ' ἐρέθιζε περισσότερο, ἦταν ὁ ἀντίχτυπος ποὺ μποροῦσαν νἄχουν ὅλ' αὐτὰ στὴν οἰκογένειά μου.

Στὴ μιὰ ἀκριβῶς βρισκόμουν στὸ γραφεῖο τοῦ Διευθυντοῦ τῆς «Γαλλικῆς Κωμωδίας». Ὁ κ. Τιερρύ, πολὺ ψυχρός, ἄρχισε μὲ τόνο ἐπίσημο, νὰ μοῦ ψέλνη τὸν ἐξάψαλμο, νὰ ἐπικρίνη τὴν ἀπειθαρχία μου, τὴν ἔλλειψη σεβασμοῦ πρὸς τοὺς ἀνωτέρους μου καὶ στὸ τέλος μὲ συμβούλευσε νὰ ζητήσω συγνώμην ἀπὸ τὴν κ. Ναταλία.

— Τὴν ἔφερα ἐπίτηδες κι' αὐτὴ ἐδῶ, μοῦ ἐπρόσθεσε. Θὰ τῆς ζητήσετε συγνώμην μπροστὰ σὲ τρεῖς ἑταίρους τῆς Διευθύνσεως. Καὶ ἂν αὐτὴ δεχθεῖ νὰ σᾶς συχωρέση, οἱ κύριοι αὐτοὶ θὰ κρίνουν ἂν ὑπάρχει λόγος νὰ σᾶς ἐπιβάλουμε πρόστιμο ἢ νὰ ἀκυρώσουμε τὸ συμβόλαιο τῆς προσλήψεώς σας...

Ἔμεινα μερικὲς στιγμὲς ἄφωνη, χωρὶς νὰ τοῦ πῶ τίποτε... Τὸν ἐκύτταζα χωρὶς νὰ μιλάω.

— Ἐ, λοιπόν, δεσποινίς, ἔκανε, τέλος, ὁ κ. Τιερρὺ ἀνυπόμονα, τί ἀπαντᾶτε; Σᾶς παρακαλῶ, σκεφθῆτε γρήγορα, γιατὶ ἔχω κ' ἄλλη δουλειὰ ν' ἀσχοληθῶ, ἐκτὸς ἀπὸ τὶς ἀνησίες σας... Θέλετε νὰ φωνάξω τὴν κ. Ναταλία;

— Ὄχι, κύριε! φώναξα. Μὴν τὴ φωνάξετε, γιατὶ δὲν θὰ τῆς ζητήσω ποτὲ συγνώμην... Θέλω νὰ φύγω, νὰ φύγω ἀμέσως!...

Ὁ κ. Τιερρύ, ἀκούγοντας τὴν ἀπάντησί μου, τὰ ἔχασε. Μαντεύω μάλιστα ὅτι ἡ αὐστηρότης του μετεβλήθη ἐκείνη τὴ στιγμὴ σὲ μεγάλο οἶκτο γι' αὐτὸ τὸ ἀδάμαστο κορίτσι ποὺ θυσίαζε τὸ μέλλον του μπροστὰ στὸν ἐγωϊσμό του.

Καὶ ξαφνικά, ἔγινε πιὸ καλὸς κ' εὐγενικός. Μ' ἔβαλε νὰ καθήσω, κάθησε κι' αὐτὸς ἀπέναντί μου κι' ἄρχισε νὰ μοῦ μιλάη γιὰ τὰ καλὰ ποὺ θὰ ἔχανα, ἂν ἔφευγα ἀπὸ τὴ «Γαλλικὴ Κωμωδία».

Ὅσο μοῦ μιλοῦσε ἔτσι, ἐγὼ μαλάκωνα σιγὰ-σιγά. Μὰ ὅταν, βλέποντάς με κάπως καθησυχασμένη, μοῦ εἶπε νὰ φέρη τὴν κ. Ναταλία, ἐγὼ ἀνατρίβησα σὰν μικρὸ θηρίο καὶ τοῦ ἀπάντησα:

— Ὄχι!... Νὰ μὴν ἔρθη!... Θὰ τὴ χαστουκίσω πάλι!...

— Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, θὰ προσκαλέσω ἐδῶ τὴν κυρία μητέρα σας...

— Ὦ! κύριε, ἡ μητέρα μου δὲν ἐνοχλεῖται ποτὲ γιὰ τέτοια ζητήματα.

— Τότε θάρθῶ νὰ τὴ δῶ ὁ ἴδιος στὸ σπίτι σας.

— Θὰ χάσετε ἀδίκως τὸν κόπο σας, κύριε, γιατὶ ἡ μητέρα μου μ' ἔχει χειραφετήσει... Εἶμαι ἐλεύθερη νὰ κανονίσω τὴ ζωή μου καὶ εἶμαι μόνη ὑπεύθυνη γιὰ ὅλες μου τὶς πράξεις.

— Ἐ, τότε, δεσποινίς, εἶπε ὁ κ. Τιερρύ, θὰ σκεφθῶ τί θὰ κάνω...

Καὶ σηκώθηκε γιὰ νὰ μοῦ δείξη ὅτι ἡ συνδιάλεξίς μας εἶχε τελειώσει...

Ξαναγύρισα στὸ σπίτι, ἀποφασισμένη νὰ μὴν πῶ τίποτα στὴ μητέρα μου, μὰ ἐντωμεταξὺ ἡ μικρή μου ἀδελφὴ τὰ ἔτρεξε διηγηθεῖ ὅλα κ' ἔτσι βρῆκα τὴν οἰκογένειά μου ἐρεθισμένη κ' ἀπελπισμένη.

Γιὰ ν' ἀποφύγω τὶς ἐπιπλήξεις καὶ τὶς συμβουλές, κλείστηκα μέσα στὴν κάμαρά μου, κλειδώνοντας τὴν πόρτα της.

Μερικὲς ἡμέρες πέρασαν χωρὶς νὰ λάβω καμμιὰ πρόσκλησι ἀπὸ τὴ «Γαλλικὴ Κωμωδία». Τέλος, ἕνα πρωΐ, ἔλαβα μιὰ πρόσκλησι, διὰ τῆς ὁποίας μὲ καλοῦσαν νὰ παρακολουθήσω τὴν ἀνάγνωσι τῆς «Ντολορές», τοῦ νέου ἔργου τοῦ κ. Μπουϊλέ, ποὺ ἐπρόκειτο ν' ἀνεβασθῆ προσεχῶς. Αὐτὸ ἐσήμαινε πὼς θὰ μοῦ ἔδιναν ρόλο στὸ καινούργιο ἔργο...

Πῆγα στὸ θέατρο καὶ ἡ ἔκπληξις μου ἦταν ἀπέραντη ὅταν ἔμαθα πὼς θὰ μοῦ ἔδιναν τὸν ρόλο τῆς Ντολορές, δηλαδὴ τῆς πρωταγωνιστρίας, ἐπειδὴ ἡ Φαβάρ, ἡ ὁποία ἐπρόκειτο νὰ ὑποδυθῆ αὐτὸ τὸν ρόλο ἦταν ἄρρωστη. Καὶ ὅμως, παρ' ὅλη τὴν ἀπέραντη χαρὰ ποὺ ἔννοιωθα, ἤμουν ἀνήσυχη... Ἕνα κακὸ προαίσθημα μὲ βασάνιζε...

.....

Εἶχα κάνει πέντε δοκιμὲς στὸ ρόλο τῆς Ντολορές, ὅταν ἔν' ἀπόγευμα, ἀνεβαίνοντας τὴ σκάλα τῆς «Κωμωδίας», βρέθηκα ξαφνικὰ μπροστὰ στὴ χοντρο-Ναταλία. Δὲν ἤξερα τί νὰ κάνω: νὰ ξαναχατέβω ἢ νὰ περάσω μπροστά της, ὅταν ἡ κακὴ γυναίκα, μαντεύοντας τοὺς διασταυρμούς μου, μοῦ εἶπε:

— Περάστε, περάστε, δεσποινίς!... Σᾶς συγχωρῶ γιατὶ σᾶς ἐκδικήθηκα... Ὁ ρόλος τῆς Ντολορές, ποὺ τόσο σᾶς ἄρεσε, δὲν θὰ παιχθῆ ἀπὸ σᾶς...

Προσπέρασα χωρὶς νὰ πῶ λέξι, μαντεύοντας ὡστόσο ὅτι τὰ λόγια της ἦσαν ἀληθινά.

Δὲν εἶπα τίποτε σὲ κανένα καὶ πῆγα κ' ἔκανα τὴν πρόβα μου. Μὰ ὅταν ἔφευγα, μοῦ ἔδωσαν μιὰ ἐπιστολὴ τοῦ σκηνοθέτου. Ὁ φτωχὸς αὐτὸς ἄνθρωπος, μὴ τολμῶντας νὰ μοῦ μιλήση προφορικῶς, μοῦ ἔγραφε ὅτι ὁ ρόλος τῆς Ντολορὲς μοῦ ἔπεφτε κάτως βαρὺς καὶ γι' αὐτὸ ἡ διεύθυνσις τῆς «Κωμωδίας» ἀποφάσισε νὰ τὸν ἀναθέση σ' ἄλλην.

Δάκρυα πλημμύρισαν τὰ μάτια μου, μόλις διάβασα αὐτὴ τὴν ἐπιστολή. Μὰ μιὰ τρομερὴ ὀργὴ διαδέχτηκε ἀμέσως τὴ λύπη μου.

Ἀνέβηκα τέσσερες-τέσσερες τὶς σκάλες κι' ἔπειτα ἀπὸ μερικὲς στιγμὲς βρισκόμουν μπρὸς στὸ γραφεῖο τοῦ Διευθυντοῦ τῆς «Κωμωδίας». Ὁ κλητήρας, τὸν ὁποῖο ἔστειλα μέσα, μοῦ εἶπε ὅτι δὲν μποροῦσε νὰ μὲ δεχτῆ ἐκείνη τὴ στιγμή.

— Καλά, τοῦ ἀπάντησα ἐγώ, θὰ περιμένω...

Ἔπειτα ἀπὸ μιὰ ὥρα, βλέποντας ὅτι ὁ κ. Τιερρὺ δὲν ἐννοοῦσε νὰ μὲ δεχτῆ, ἔσπρωξα τὴν πόρτα καὶ μπῆκα ἀπρόσκλητη στὸ γραφεῖο του. Ὅλη μου ἡ ἀπελπισία, ὅλη μου ἡ ὀργὴ

ΒΛΑΜΙΚΑ ΚΙ' ΑΝΤΑΜΙΚΑ

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΑΓΓΕΛΗ

ΕΚΛΟΓΙΚΑ

Μοῦ μήνυσαν, ρὲ κάλτσισα, πὼς κάλτη θὲ νὰ βγάνης
καὶ πὼς ἀγῶνα ἐκλογικὸ σκεύεσαι, λέει, ν' ἀρχίσης...
Πῶς ἐξετέθης στοῦ Ψυρρῆ καὶ πράκειται νὰ κάνης,
γιὰ τὴν ἐπιτυχία σου πολλὲς παραχωρήσεις...
Μοῦταν πὼς εἶσαι ἄνευ ἀρχῶν κι' εἶσαι ἀποφηφία
κόμματος πρώτης τάξεως, μὲ τάσεις ἀμφιβόλους
καὶ πὼς σὲ μιὰ νυχτερινὴ, εἴπες, περιοδεία,
γιὰ τῆς εὐρτίας τὰ καλὰ περιφερείας, σ' ὅλους...
Πάφτε νὰ παίζης τὸ λοιπὸν πολιτικὴ μαζύ μου
καὶ κύττα τὴν κοψίνα σου καὶ μὴ χαλνᾶς τὸ ὅσο,
γιατὶ κι' ἂν ἔβγεις κομψεύρφεί, σ' ὀρκίζω στὴν τιμή μου,
ἀπὸ τὸ ξύλο τὸ πολὺ ἐγὼ νὰ σὲ μαυρίσω...

ΠΡΟΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙ

Εἶνε κρῖμα νὰ πεθάνης
καὶ τὸν ὅρκο παίρνω πίσω,
μόνο μὴν τὸ ξαναπάνης.
γιατὶ δὲ θὰ στὸ χαρίσω.
Σοῦ τὸ λέω νέτα σκέτα,
πρὸς σιτιμόφρωσι καὶ γνῶσι,
μ' ἄλλα δυὸ τέτοια κολπέττα
οὔτε ὁ Θεὸς δὲ θὰ σὲ σώση ..
Ὅσο δὲ γιὰ τὸ Μαχαίρα,
ποὺ χαλάστηκε στὴ γέννα,
τὸ Χριστὸ νάχη πατέρα,
δὲ γλυτώνει ἀπὸ μένα...
Καὶ κακιὰ φορά, ρὲ μέγα,
τὰ λεφτὰ ἀποῦ μοῦ δώνεις,
σὰ σοῦ λέω πὼς εἶνε λίγα,
μὴ τὰ φρύδια σου σουρώνεις.
Κι' ἔτσι τζάμπα δὲ μοῦ πάει
νὰ προστάχω τὴν τιμή σου!
Κι' ὅμως λέει πὼς ἀγαπάει...
Ἐξηγοῦμαι; Εἶνε ντροπή σου!

ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟ

Εἶμαι λεβέντης καὶ νταής
εἶμαι ἡ τρομάρα τοῦ Ψυρρῆ
ὁ γυιὸς τοῦ Βάγγου τοῦ μπεκρῆ
καὶ τῆς Παγώνας τῆς μαμῆς.
Στριφτὸ μουστάκι, σὰν κλωστή,
μπουφάτα καὶ σγουρὰ μαλλιὰ
καὶ λίγο κάτου ἀπὸ τ' αὐτὶ
στριμμένη κρεατοελιά.
Φαρδὺ ζουνάρι στὴν κοιλιά,
ζωστὲ ξεκούμπωτο ριγὲ
καὶ πέφτει μονοκοντυλιὰ
τὸ παντελόνι τὸ τζαγέ.
Μπράτσα ἀνοιχτὰ κομπυλωτά,
περπάτημα κομπουρωτό,
φρύδια καὶ χεῖλια σουρωτά,
λοξὰ τὶς γκόμενες κυττῶ!
Στὸ στόμα γάτα κολλητή,
φωνὴ μαντζούρα πὰ σὲ ρέ,
γαρύφαλο ἀνοιχτὸ στ' αὐτὶ
—Βαρντάτε καὶ περνάω, ρέ!...

Ο ΑΓΓΕΛΗΣ

ΤΑ ΑΜΙΜΗΤΑ

ΜΙΑ ΠΑΛΑΙΑ ΑΝΑΦΟΡΑ

Σὲ μιὰ πλημμύρα κάποτε στὸ δῆμο Πιωλίων τῆς Θεσσαλίας, ἕνας χωρικὸς παρεούρθη κ' ἐπίγηκε. Ὁ ἀστυνομικὸς λοιπὸν σταθμάρχης ἔσπευσε ν' ἀναγγείλη στὴν προϊσταμένη του ἀρχὴ τὸ δυστύχημα μὲ τὴν ἑξῆς ἀμφιμη ἀναφορά:

«Περὶ πνιγμονῆς τοῦ χωρικοπιμένος. Εὐσεβάστος ἀναφέρω ὅτι οἰκιοθελῶς καὶ ἄνευ τῆς ἡμετέρας συγκαταθέσιως ὁ ἄνω χωρικοπιμὴν ἐνὸ διερχόμενος τὸν παραπόταμον Πινιὸς ἀνάποδα ἐπνίγην. Κατόπιν αὐστηρᾶς ἀνακρίσεώς μου ἐπληροφορήθην ὅτι εἰς τὰς φωνάς του δὲν εὑρέθη ψυχὴ διὰ χῆρα βοηθίας καὶ τζάμπα ἐχάθηκε. Ἐὐπιθέσατος».

ΑΠ' ΟΣΑ ΔΙΑΒΑΖΟΥΜΕ

Η ΜΥΣΤΗΡΙΩΔΗΣ ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΟΥ ΑΡΙΘΜΟΥ 9

'Απ' τὴν ἀρχαία ἐποχή, ὁ ἀριθμὸς 9 ἐθεωρεῖτο ὅτι εἶχε μαγικὴ καὶ μυστηριώδη δύναμι. Τὸ 9 εἶνε ἴσο μὲ τὸ γενόμενο 3×3. Ἂν λοιπὸν στὸν ἀριθμὸ 3 εἶχαν μεγάλη ἐκτίμησι οἱ μάγοι κι' οἱ ἀποκριφισταὶ τῶν διαφόρων ἐποχῶν, ἦταν φυσικὸ νὰ ἐκτιμοῦν πολὺ περισσότερο τὸ 9, ποὺ ἦταν τρεῖς φορὲς δυνατώτερο ἀπ' τὸ 3.

Μέσα στὸ 9 κρυβόταν, κατὰ τοὺς ἀρχαίους, ἡ ἔννοια τοῦ συνόλου τοῦ γνωστοῦ καὶ ἀγνώστου κόσμου, δηλαδὴ τοῦ ἡλίου, τοῦ φεγγαριοῦ καὶ τῶν ἄλλων 7 γνωστῶν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη πλανητῶν. Ὁ Ὅμηρος στὰ ἔπη του ἀναφέρει σὲ πολλὰ σημεῖα τὸν ἀριθμὸ 9, στὸν ἀποῖο ἀποδίδει ἐξαιρετικὴ σημασία. Ἔτσι, σ' ἕναν «Ὕμνο στὴ Λατόνα», βρίσκεται ἡ ἑξῆς φράσις:

«Ἡ Λατόνα ὑπέφερε ἐπὶ ἐννηὰ μέρες καὶ ἐννηὰ νύχτες τοὺς πόνους τοῦ τοκετοῦ».

Στὸν ἴδιο ὕμνο, ὁ μεγάλος ποιητὴς περιγράφει ἕνα κολλιέ, ποὺ ἀπετελεῖτο ἀπὸ 9 χρυσὰ σύρματα, πιὸ κάτω δὲ λέει ὅτι τὸ σῶμα τοῦ γίγαντος Τυφῶα, ποὺ τὸν σκότωσαν ὁ Ἀπόλλων καὶ ἡ Ἄρτεμις, ἔπιανε χῶρο 9 στρεμμάτων! Στὴν τελευταία αὐτὴ περίπτωσι, ὁ ποιητὴς θέλει νὰ δώση μὲ τὸ 9 τὴν ἔννοια τοῦ ἀπείρου μεγέθους, γιατὶ εἶνε πράγματι ὁ μεγαλείτερος ἀπ' ὅλους τοὺς ἁπλοὺς ἀριθμούς.

Τὰ ἔργα ἐπίσης τοῦ νεοπλατωνικοῦ φιλοσόφου Πλωτίνου, ποὺ τὰ ἐξέδωσε σὲ βιβλίο ὁ μαθητής του Πορφύριος τὸ 270 π.Χ., ἦραν χωρισμένα σὲ 54 βιβλία, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦσαν 6 «ἐννεάδες». Αὐτὸ εἶχε γίνει πρὸς τιμὴν τῶν ἀριθμῶν 6 καὶ 9, τοὺς ὁποίους ὁ μυστικοπαθὴς Πλωτῖνος θεωροῦσε ἱερούς.

* * *

Στὴν ἰουδαϊκή, καθὼς καὶ στὴ χριστιανικὴ θρησκεία, τὸ 9 ἔπαιζε καὶ παίζει ἀκόμα σπουδαιότατο ρόλο. Τὴ 15η μέρα τῆς γιορτῆς τοῦ ἐξαγνισμοῦ, οἱ Ἑβραῖοι θυσίαζαν 9 δαμάλια. Ξέρουμε δὲ ὅτι οἱ Χριστιανοὶ λατρεύουν τὴν Ἁγία Τριάδα, στὴν ὁποία ὑπάρχει ὁ ἀριθμὸς 3, ἡ ρίζα δηλαδὴ τοῦ 9. Ἑπάσης τὸ σημεῖο τοῦ σταυροῦ, καθὼς καὶ πολλὲς χριστιανικὲς προσευχές, ἐπαναλαμβάνονται 3 φορές, πρὸς τιμὴν τῶν τριῶν προσώπων τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Ἂς ἀφήσουμε ὅμως τὸν Χριστιανισμὸ κι' ἂς ἔρθουμε στὴ θρησκεία τῶν ἀρχαίων Περσῶν. Τὰ ἱερὰ βιβλία τοῦ λαοῦ αὐτοῦ ὑποστήριζαν ὅτι τὸ πονηρὸ πνεῦμα μπορεῖ νὰ φέρη στοὺς ἀνθρώπους 999,999 κακὰ καὶ συμφορές.

Οἱ θεοὶ τῶν ἀρχαίων Αἰγυπτίων ἦσαν ἐπίσης χωρισμένοι σὲ 3 ἐννεάδες.

Μὰ καὶ γιὰ τοὺς καββαλιστάς, τὸ 9 εἶχε ἐξαιρετικὴ σημασία. Τὸ ἴδιο παρατηροῦμε καὶ στὴ θρησκεία τῶν ἀρχαίων Γαλατῶν, ποὺ ἐσέβοντο κι' ἐκτιμοῦσαν πολὺ 9 παρθένους προφήτισσες, ἡ ὁποῖες κατοικοῦσαν στὴ νῆσο Σέν.

Ὁ Σαίξπηρ, ὁ ὁποῖος φαίνεται ὅτι εἶχε μελετήσει κατὰ βάθος τὰ μυστήρια τῆς μαγείας, γράφει στὸν «Μάκβεθ» τὰ ἑξῆς:

«Ἡ μοιραῖες ἀδελφὲς γύρισαν τρεῖς φορὲς γύρω ἀπὸ σένα, τρεῖς φορὲς γύρω ἀπὸ μένα κι' ἄλλες τρεῖς ἀκόμα φορὲς γιὰ νὰ γίνουν ἐννηά! Σώπα! Τὰ μάγια δέθηκαν!...».

* * *

Ἡ πρόληψη ποὺ ὑπάρχει γιὰ τὴ μυστηριώδη δύναμι τοῦ ἀριθμοῦ 9, φαίνεται ἀκόμα καὶ στὰ διάφορα ξόρκια, τὰ ὁποῖα οἱ μάγοι κι' ἡ μάγισσες ἐπαναλαμβάνουν 9 φορές, γιὰ νὰ εἶνε ἀποτελεσματικώτερα.

Οἱ κάτοικοι τῆς Τρανσυλβανίας, οἱ ὁποῖοι πιστεύουν πολὺ στὸ μάτιασμα, τὸ θεραπεύουν μὲ ἐξορκισμοὺς πολυπλόκους, ποὺ ἔχουν ὡς βάσι τους τὴ μαγικὴ δύναμι τοῦ ἀριθμοῦ 9.

Ἀπὸ τὶς 39 πυραμίδες τῆς Αἰγύπτου, ἡ κυριώτερες καὶ μεγαλείτερες εἶνε 9.

Ἡ Μοῦσες, κόρες τοῦ Διὸς καὶ τῆς Μνημοσύνης, ἦσαν 9. Ἐννηὰ εἶνε ἐπίσης καὶ οἱ χοροὶ τῶν ἀγγέλων τοῦ χριστιανικοῦ Παραδείσου, κι' ἄλλες τόσες ἡ τάξεις τῶν δαιμόνων τῆς Κολάσεως. Ὁ Δάντης, στὴ «Θεία Κωμωδία» φαντάζεται τὴν Κόλασι χωρισμένη σὲ 9 κύκλους, κι' ἀκόμα διαιρεῖ τὸ ποίημά του αὐτὸ σὲ 99 ἄσματα.

Ὁ Ἰησοῦς Χριστός, μετὰ τὴν Ἀνάστασί του, ἐμφανίστηκε 9 φορὲς στοὺς ἀποστόλους καὶ μαθητάς του.

Τέλος, στὴν ἀρχαία Ἑλλάδα, τὰ μεγαλείτερα ἀξιώματα βρισκόντουσαν στὰ χέρια 9 ἀρχόντων.

* * *

Νά, τέλος, καὶ μιὰ περίεργη ἀριθμητικὴ ἰδιότης τοῦ 9, τὴν ὁποία βρῆκε ὁ μεγάλος Ἄγγλος μαθηματικὸς Οὔλ. Γκρίν, ἢ κατ' ἄλλους ὁ Γάλλος σατυρικὸς Φοντενέλλος: Ἂν πολλαπλασιάσουμε τὸ 9 μὲ ὁποιοδήποτε ἄλλο ἀριθμὸ καὶ προσθέσουμε μεταξύ τους τὰ ψηφία τοῦ γινομένου, τὸ ἄθροισμα εἶνε καὶ πάλι 9.

ΑΓΓΛΙΚΕΣ ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

—Ἡ προκοπὴ εἶνε θυγατέρα τῆς ἐργασίας.
—Δὲν μπορεῖ κανεὶς νάχη φίλο πιστό, ἄμα συχναλλάζει φίλους.
—Ἕνας καλὸς λόγος δὲν κοστίζει τίποτα, καὶ κερδίζει πολλά.

ἐναντίον τῆς ἀδικίας, ἄλη μου ἡ λύσσα, ξέσπασε ἀμέσως σ' ἕνα κῦμα λέξεων καὶ λυγμῶν.

Ὁ Διευθυντὴς μὲ κύτταζε ἀποσβολωμένος. Δὲν ἦταν εἰς θέσιν ν' ἀντιληφθῆ πὼς ἕνα κορίτσι τῆς ἡλικίας μου μπορεῦσε νὰ εἶνε τόσο ὁμιμητικὸ καὶ τόσο παράφορο.

Ὅταν, στὸ τέλος, συφιάστηκα ἀποκαμωμένη σὲ μιὰ πολυθρόνα, προσπάθησε νὰ μὲ καθησυχάση. Μὰ τοῦ κάκου...

—Θέλω νὰ φύγω ἀμέσως, ἀμέσως! φώναξα. Δῶστε μου πίσω τὸ συμβόλαιό μου!... Θὰ σᾶς στείλω τὸ δικό σας!...

Τέλος, ὁ κ. Τιερρύ, κουρασμένος νὰ μὲ ἱκετεύη, προσκάλεσε ἕνα γραμματέα, τοῦ ἔδωσε μιὰ διαταγὴ καὶ σὲ λίγο ἐκεῖνος ξαναγύρισε, φέροντας τὸ συμβόλαιό μου.

—Νὰ ἡ ὑπογραφὴ τῆς μητέρας σας, δεσποινίς, μοῦ εἶπε. Ἂν μετανοήσετε, μπορεῖτε νὰ μοῦ τὸ ἐπιστρέψετε σὲ σαρανταοχτὼ ὧρες. Ἂν δὲν τὸ ἐπιστρέψετε μέσα σ' αὐτὴ τὴν προθεσμία, θὰ πάψω νὰ σᾶς θεωρῶ μέλος τῆς «Κωμωδίας». Μά, πιστεύματέ με, ἔχετε ἄδικο... Σκεφθῆτε...

Ἐγὼ δὲν τοῦ ἀπάντησα τίποτε καὶ βγῆκα ἔξω.

Τὸ ἴδιο βράδυ τοῦ ἐπέστρεψα τὸ συμβόλαιο μὲ τὴν ὑπογραφή του κι' ἔτσι ἔπαψα ν' ἀνήκω στὴ «Γαλλικὴ Κωμωδία».

Τὸ πρῶτο μέρος τῆς θεατρικῆς μου σταδιοδρομίας εἶχε τελειώσει...

ΤΕΛΟΣ